

Lucie Slavíková-Boucher: České školy bez hranic

České školy bez hranic navazují na mnohaletou snahu zahraničních československých spolků udržovat ve svých řadách češtinu a povědomí o české (a slovenské) kultuře, historii a tradicích. Na řadě míst v Evropě a ve světě České školy bez hranic působí přímo v rámci již existujících dobře fungujících československých organizací: takovými jsou v Evropě například Curych, Ženeva, Basilej a Brusel, na území USA a Kanady pak Baltimore, Dallas, New York, Chicago a Philadelphia. V dalších městech a zemích si vytvářejí organizace vlastní.

České školy bez hranic jsou doplňkovými školami, které poskytují svým žákům - občanům České republiky vyrůstajícím ve smíšených manželstvích (až 95% z celkového počtu), vzdělání v předmětech český jazyk a literatura a dějepis - zeměpis českých zemí; a to v rozsahu výuky českých základních škol.

Jak už bylo zmíněno, největší skupinu zájemců o tuto výuku tvoří rodiče ze smíšených manželství. Neméně důležitým prvkem jsou ale prarodiče: ti mají na rozvíjení českého jazyka u svých vnoučat čas a zároveň se o něj velmi zajímají. Malé procento dětí pak pochází z rodin výhradně českých.

Počty žáků se ve školách pohybují od 15 - 20 v těch nejmenších do 100 v těch nejpočetnějších. Celkem občanské sdružení Česká škola bez hranic registrovalo k 1. září 2012 1000 žáků ve 33 školách po celém světě.

Školy jsou finančně zcela závislé na soukromých zdrojích, určitá peněžní podpora přichází též z Ministerstva školství a zahraničních věcí. V místech, kde to situace dovoluje, školy využívají prostory v budovách náležících českému státu.

Občanské sdružení Česká škola bez hranic zastřešuje činnost všech ČŠBH na světě, koordinuje jejich činnost a napomáhá při vzniku nových škol. Dále pak iniciuje a řídí společné projekty. Ty bývají zaměřeny především na rozvíjení čtenářské gramotnosti (různé literární a čtenářské soutěže), dále na aktivní komunikaci v českém jazyce (projekt Létající Líza a pravidelný letní tábor v České republice).

Dalším důležitým úkolem občanského sdružení je zastupování všech zahraničních škol při jednání s institucionálními partnery, kterými jsou především Ministerstvo školství a Ministerstvo zahraničních věcí ČR. Vhodnou platformou k debatám a výměně zkušeností jsou každým rokem pořádané mezinárodní konference Českých škol bez hranic v Praze, a v letošním roce též v New Yorku pro zájemce ze zámoří.

Dlouhodobým cílem občanského sdružení je úprava školského zákona o povinné školní docházce tak, aby vyhovovala potřebám občanů České republiky v zahraničí a zároveň trvale ukotvila výuková zahraniční zařízení typu Českých škol bez hranic ve vzdělávací soustavě České republiky.